

۱۴/ ۱۶۹۲

کد اثر:

کد رهگیری: ۱۶۹۲۴۶۵۷۴-۱۴۵۹۳۳

سید یحیی کاظمی شیخ شبانی

جمهوری اسلامی ایران

مرکز مدیریت حوزه علمیه قم

رساله علمی سطح (۴)

موضوع رساله:

پلورالیسم در قرآن کریم

استاد راهنما:

حجت الاسلام والمسلمین احمد اسدی

استاد مشاور:

حجت الاسلام والمسلمین عبدالرحیم سلیمانی

نگارنده:

سید یحیی کاظمی

سال تدوین:

پاییز ۱۳۹۰

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه

بخش اول: کلیات

۱۰	فصل اول: واژه شناسی
۱۰	دین
۱۱	استعمالات قرآنی کلمه دین
۱۲	تعریف اصطلاحی دین
۱۳	نمونه هایی از تعاریف اندیشمندان اسلامی
۱۴	برخی از تعاریف اندیشمندان غربی
۱۴	اشکالات وارده بر دین
۱۵	حق
۱۶	نجات
۱۶	رستگاری
۱۶	سعادت
۱۶	فلاح
۱۷	فوز
۱۷	شقاوت
۱۸	پلورالیسم
۱۸	انواع پلورالیسم

پلورالیسم اخلاقی.....

پلورالیسم سیاسی.....

پلورالیسم فرهنگی.....

پلورالیسم معرفتی.....

نقد نسبیّت در فهم.....

نقد تأثیرپذیری واقعیت از درک انسان.....

اشکال اساسی پلورالیسم معرفتی.....

پلورالیسم دینی.....

فصل دوم: تفسیر های گوناگون درباره کثرت ادیان.....

تکثر واقعیت ادیان.....

دعوت اسلام برای زندگی مسالمت آمیز.....

دلایل انحصارگرایان.....

تنوع ادیان ناخالص.....

اکملیت یک دین (شمول گرایی).....

کثرت گرایی (تعدد ادیان حق).....

دیدگاه شبیه انگارانه.....

دین جهانی.....

تکثر مکاتب.....

ابطال گرایی.....

فصل سوم: گونه های پلورالیسم دینی.....

بخش دوم: پلورالیسم صدق از دیدگاه قرآن کریم

- فصل اول: مستندات قرآنی کثرت گرایان و نقد آنها ۵۱
- اولین مستند: اسلام اهل کتاب ۵۳
- آیات مورد استشهاد ۵۳
- نقد و بررسی ۵۴
- اسلام مصطلح قرآنی در آیات قرآن ۵۶
- تکثر ادیان خواست خداست ۶۳
- تحلیل و بررسی آیه ۴۸ سوره مبارکه مائده ۶۵
- تحلیل و بررسی آیه ۸ سوره مبارکه شوری ۶۸
- تحلیل و بررسی آیه ۱۱۸ سوره مبارکه هود ۷۱
- تحلیل و بررسی آیه ۱۴۸ سوره مبارکه بقره ۷۲
- دیدگاه های متفاوت درباره آیه ۷۳
- بررسی جمله کریمه فاستبقوا الخیرات ۷۵
- سومین مستند: استعمال صراط مستقیم به صورت نکره ۷۷
- نقد و بررسی ۷۸
- چهارمین مستند: تمجید قرآن کریم از اهل کتاب ۸۱
- تحلیل و بررسی آیه ۱۱۳ و ۱۱۴ سوره مبارک آل عمران ۸۲
- تحلیل و بررسی آیه ۱۹۹ سوره مبارک آل عمران ۸۷
- تحلیل و بررسی آیه ۶۶ سوره مبارکه مائده ۸۸
- ردعلاجه طباطبایی (ره) بر این تفسیر ۸۹

- تحلیل و بررسی آیات ۸۲ تا ۸۵ سوره مائده ۹۰
- پنجمین مستند: تکثر شاهد در قیامت ۹۴
- تحلیل و بررسی آیه ۴۱ سوره نساء ۹۴
- تحلیل و بررسی آیه ۷۱ سوره اسراء ۹۵
- تحلیل و بررسی آیه ۲۸ سوره جائیه ۹۶
- تحلیل و بررسی آیه ۶۹ سوره زمر ۹۶
- ششمین مستند: جزیه اهل کتاب ۹۷
- تحلیل و بررسی آیه ۲۹ سوره توبه ۹۷
- هفتمین مستند: حلیت طعام اهل کتاب و ازدواج با آنان ۱۰۱
- تحلیل و بررسی آیه ۱۰۲
- فصل دوم: حصر گرای در قرآن کریم** ۱۰۴
- دلیل اول: حضرت محمد پیامبر جهانی ۱۰۵
- حاصل سخن ۱۱۱
- دلیل دوم: قرآن کریم کتاب جهانی است ۱۱۱
- دلیل سوم: قرآن، کتاب مهیمن ۱۱۶
- دلیل چهارم: اسلام، تنها دین مقبول ۱۲۰
- دلیل پنجم: وعده پیروزی اسلام بر تمام ادیان ۱۲۲
- دلیل ششم: میثاق پیامبران ۱۲۶
- دلیل هفتم: بشارت تورات و انجیل به ظهور اسلام ۱۳۰
- دلیل هشتم: دعوت اهل کتاب به اسلام و توبیخ آنان در صورت عدم پذیرش اسلام ۱۳۳

- ۱۳۸.....دلیل نهم: اسلام، شرط هدایت اهل کتاب.
- ۱۴۳.....دلیل دهم: وعده عذاب به اهل کتاب.
- ۱۴۶.....دلیل یازدهم: تحریف عهدین.
- ۱۵۲.....نقد و بررسی.
- ۱۵۳.....نظر نهایی درباره تحریف تورات.
- ۱۵۴.....نظر پایانی درباره ی تحریف انجیل.
- ۱۵۷.....دلیل دوازدهم: تکفیر اهل کتاب.
- ۱۶۱.....دلیل سیزدهم: آیاتی است که به بحث ارتداد و وضعیت و سرنوشت مرتدان پرداخته است.
- ۱۶۱.....دسته اول: آیاتی که به طور مطلق از ارتداد نهی می کنند.
- دسته دوم: آیاتی که اهل کتابی را که در صدند مسلمانان را به ارتداد بکشاند مورد تویخ و سرزنش قرار داده است.
- ۱۶۸.....
- ۱۷۱.....نتیجه بحث.

بخش سوم: پلور ایسم نجات

- ۱۷۳.....سه دیدگاه درباره نجات ورستگاری.
- ۱۷۴.....مستند اول: توحید و عمل صالح، ملاک هدایت و نجات.
- ۱۷۵.....تحلیل و بررسی آیه ۶۲ سوره بقره.
- ۱۷۵.....بیان تفاسیر موجود در آیه.
- ۱۷۶.....نقد و بررسی این دو تفسیر.
- ۱۷۷.....مومن واقعی کیست؟
- ۱۷۸.....عمل صالح چیست؟

- ۱۷۸..... شأن نزول و تفسیر آیه برابر با شأن نزول
- ۱۷۹..... تحلیل آیه ۱۱۲ سوره مبارکه بقره
- ۱۸۰..... عناوین ملاک نجات نیستند
- ۱۸۰..... تفسیر اسلام
- ۱۸۱..... تفسیر عمل صالح
- ۱۸۱..... تحلیل آیه ۶۴ سوره آل عمران
- ۱۸۳..... تحلیل آیه ۱۳ سوره حجرات
- ۱۸۴..... تحلیل آیه ۱۷۷ سوره بقره
- ۱۸۸..... **مستند دوم: ایمان اهل کتاب به حضرت عیسی (ع) قبل از مرگ**
- ۱۹۰..... دیدگاه قرآن کریم درباره نجات و رستگاری
- ۱۹۲..... کفر در اصطلاح فقه
- ۱۹۳..... کفر در علم کلام
- ۱۹۴..... معنای کفر در متون دینی
- ۱۹۶..... فسق
- ۱۹۷..... فجور
- ۱۹۸..... دیدگاه قرآن کریم درباره نجات و رستگاری
- ۲۰۴..... مستضعفان در قرآن کریم
- ۲۰۵..... مستضعفان دروغین و حقیقی
- ۲۰۵..... نکاتی چند درباره آیات فوق
- ۲۰۹..... سرنوشت و وضعیت مستضعفان در قیامت

- عنوان: مرجون لامرالله در قرآن ۲۱۳
- شأن نزول آیه ۲۱۳
- پلورالیسم نجات (ایجابی) ۲۱۷
- مستضعفان و قاصران از زاویه دید حکمای اسلامی ۲۲۰
- نقد و بررسی ۲۲۴
- نتیجه ۲۲۵

کتاب نامه